

Ramsey Nasrs 'Dood in Venetië' in Carré

Marjolijn de Cocq

AMSTERDAM

De muziektheaterproductie *Dood in Venetië*, naar *De dood in Venetië* uit 1912 van Thomas Mann, gaat donderdag in Carré in première. Ramsey Nasr schreef de theatertekst – en trok daarvoor voor het eerst in zijn leven naar Venetië. 'Ik kwam erachter dat ik wel op Thomas Mann lijk.'

Regisseur Ivo van Hove vroeg acteur, dichter en schrijver Ramsey Nasr *De dood in Venetië* te bewerken voor de grote coproductie van het Koninklijk Concertgebouworkest en Internationaal Theater Amsterdam. Nasr (45) reisde daarvoor voor het eerst van zijn leven naar Venetië. Hij verdiepte zich in de setting van Manns novelle, waarin auteur Gustav von Aschenbach geobsedeerd raakt door de jonge Tadzio.

Dat leidde tot een boek in twee delen, dat maandag verschijnt. In *Mijn dood in Venetië* wordt de theatertekst voorafgegaan door een essay over Mann, Venetië, liefde en kunstenaarschap.

"Mijn reisdagboek in de voetsporen van Von Aschenbach is een van de persoonlijkste teksten die ik ooit heb geschreven. Aanvankelijk voelde ik me niet verwant met die Grote Duitse Schrijver, met zijn sigaar en zijn hoogdravende ideeën over kunst, maar door veel over hem te lezen en de ervaring van Venetië kwam ik erachter dat ik in mijn levensinstelling wel lijk op Thomas Mann."

Parallele wereld

"Mijn indruk was dat hij niet helemaal in het leven stond en zich op-sloot om een parallelle wereld te scheppen. Ik kwam erachter dat ik dat zelf ook doe. Ik vind dat ik naar buiten moet, maar vind het kennelijk leuker, fijner, veiliger in mijn kamer te schrijven over een wereld die niet bestaat.

Wat is beter? Moet je het echte leven leven? Als ik een boek lees, niet meer dan letters op papier, rijgen die zich aan een tot woorden, betekenissen, werelden. Exclusief in mijn hoofd. Is dat niet interessanter dan wat je meemaakt? Hetzelfde geldt voor het schrijfproces. Ik werd door Mann, die uitgestorven diersoort, geconfronteerd met vragen: wat verwacht je van het leven, wat verwacht je van de liefde?

In de theatertekst creëert de schrijver Mann in de beslotenheid van zijn werkkamer een afsplitsing van zichzelf: Von Aschenbach, gespeeld door Nasr, die alles doet en is wat hij niet kan doen of durft te zijn.

'Ik moet het zien!'

Tot op het laatst herschrijft Nasr scènes in het repetitieproces. "De voorstelling beantwoordt aan andere wetten dan de theatertekst. Een scène kan op papier een volmaakt geheel zijn. Maar Ivo zegt altijd: ik moet het zien! Ik moet het horen! Als hij het slot anders wil, of een verhaallijn prangender, verwacht hij dat ik mijn tekst tegen de klippen op verdedig, maar ik zie wat er gebeurt. Er gaan scènes rigoureuus uit, waar ik het helemaal me eens ben. Het maakt me rustig dat het boek er is. Dat is het pathetische 'geluk' van de schrijver. Ik heb een tekst geschreven, het staat zwart op wit. En nu wordt het weer iets anders."

Dood in Venetië, ITA en KCO, Carré, 4 t/m 13/4

TONEEL

**RAMSEY NASR
MIJN DOOD IN
VENETIË**

De Bezige Bij, €21,99,
128 blz.